

JUNGTINIO DEMOKRATINIO JUDĖJIMO

MANIFESTAS

2010 m. vasario 16 d.

Mes, II Respublikos atkūrimo liudininkai ir dalyviai, prisimindami 1918 vasario 16 d. įvykį ir jo iškiliausius žmones, tada pastačiusius mūsų tautai patį įspūdingiausią istorinį paminklą, su gilia pagarba pasitinkame didžiąją Nepriklausomybės šventę.

Tos taurios šventės fone labai nublinksta mūsų gyvenimo realybė, ypač ta, kuri susiformavo mūsų akyse po 1990 metų. Tiems žmonėms, kurie visą gyvenimą troško Nepriklausomos Lietuvos ir visomis galiomis prisidėjo prie jos atgavimo, nėra ir negali būti skaudesnio dalyko už neišvengiamą būtinybę pripažinti ir šiandien viešai paskelbti: šitas paskutinis mūsų projektas nepavyko.

Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo šventės proga pagerbdami savo didžiausias istorines asmenybes ir išsivadavimo aukas, neketiname ieškoti kaltininkų. Kalti esame visi, jog taip atsitiko. Vieni dėl to, kad akylai palaikėme laisvą rinką ir jos senovinį principą laissez faire, laissez passer (leiskite veikti, leiskite eiti), pavertusį valstybę vien tik stambiausių verslo grupių aptarnavimo instrumentu, pasidavėme agresyviai konkurencijai, turtų kaupimo goduliui, daiktų vartojimo azartui, bridimui į begalines skolas, absurdiškiems tarpusavio konfliktams. Antri lengvai pasitikėjome apsišaukėliais ir demagogais, nekritiškai balsavome už tuos, kurie skelbėsi žinovais, patriotais, demokratais ir laisvės gynėjais ar rėmėme pareigūnus, kurie galvojo tik apie save ir savo artimųjų ratą. Treti menkai tepadėjome visuomenei susigaudyti ir įvertinti, kas ko vertas, ir nebuvo pakankamai reiklūs tiems, kurie grobė, sukčiavo arba per galvas brovėsi prie valstybės vairo ir jos gėrybių. Ketvirti greitai pajutome savo bejėgiškumą, susitaikėme su tuo, kas vyksta ir net ragino vieni kitus geriau nesikišti į supainiotus ir nuolat painiojamus valstybės reikalus, užsiimti tik savo darbais ir t.t. Glaustai tariant, savo skirtingomis, bet savaip konformistiškomis gyvenimo nuostatomis sukūrėme terpę, labai palankią „stipriojo teisės“ įsitvirtinimui, stambiojo kapitalo suaugimui su valstybės aparatu, ir padėjusią rasti tam, kas dabar vadinama oligarchiniu valstybės valdymu.

Tokio valdymo sukelta krizė ir jos įveikimo „metodai“ duoda ženklą, kad mes galų gale įsakmiai paskelbtume: valdžia turi būti atskirta nuo verslo grupių, o jos atitrūkimas nuo Tautos turi būti sustabdytas. Grupinių interesų diktatą būtina apriboti bendraisiais Tautos, valstybės, visuomenės, vadinasi, ir ateinančių kartų išgyvenimo interesais. Nevalia gėdingai dangstyti, kad su panašiomis problemomis susiduria visas civilizuotas pasaulis. Pirmiausia, ne visas pasaulis apimtas krizės ir tos krizės laipsniai bei formos labai skirtingos. Be to, mes turime savarankišką valstybę, todėl negalima suprasti, kodėl tos valstybės valdžia, įskaitant ir žiniasklaidą, nesiėmė savarankiškos subalansuotos ūkio politikos, bet vergiškai sekė „stipriojo teisę“ įtvirtinančią „laisvosios rinkos“ politiką, kad giliau įgrimztume beveik už visą civilizuotą Europą. Didžiausia bėda ne ta, kad ji klydo, bet kad imitavo gerai žinančią, ką daryti, rimtai nesikonsultavo, nesiklausė protingų patarimų ir už savo klaidas, užsispyrimą bei savanaudiškumą dabar sąskaitas pateikia tiems, kurie mažiausiai yra nusidėję – tos politikos kritikams, vaikams, pensininkams, darbininkams, gydytojams, mokytojams ir apskritai visiems skurstantiems žmonėms. Ką privalome padaryti?

Pirma, įgyvendinti pagrindinį Lietuvos Respublikos konstitucijos reikalavimą: Lietuvos valstybę kuria Tauta. Suverenitetas priklauso Tautai.

Antra, sustabdyti partijų moralinio ir politinio degradavimo procesą, pirmiausia panaikinti papirkinėjimais grindžiamą rinkimų sistemą ir ryžtingai įdiegti dalyvaujamosios demokratijos principus, suteikiančius galimybę tiesiogiai įgyvendinti Tautos suverenią galią.

Trečia, pasiekti, kad svarbiausi valdžios institucijų sprendimai būtų pagrįsti ne jos "kišeninių" tarybų ar savo rato "ekspertų" patarimais, o nešališkai sudarytų mokslo tiriamųjų grupių nešališkomis rekomendacijomis, patikrintomis jų laisvais debatais.

Ketvirta, sukurti sąžiningą ir efektyvią viešojo intereso apsaugos ir antimonopolinių įstatymų vykdymo kontrolės sistemą.

Penkta, sukurti privalomą Konstitucinio teismo sprendimų įgyvendinimo ir atsakomybės už tą įgyvendinimą tvarką.

Šešta, vietoj politinių grupuočių interesais vykdomų savivaldos imitacijų turi būti sukurta reali pačių piliečių savivalda.

Septinta, uždara teisinės valdžios kasta turi būti paversta sąžiningai teisingumą vykdančia ir tuo valstybei tarnaujančia sistema, kontroliuojama ir prižiūrima visuomenės. Seniai yra pribrendęs laikas sukurti prisiekusių teisėjų institutą.

Aštunta, paremti visuomenės ir Seimo narių grupes, reikalaujančias sukurti dekomercializuotą visuomeninį radijo ir televizijos kanalą, kuris būtų prieinamas ne tik rutininės politikos diegimui, bet ir tiems kūrybiškiems žmonėms, kurie seniai siūlo visuomenės gyvenimui ir tautos išlikimui alternatyvių sprendimų ir įgyvendintų Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo reikalavimus.

Tikimės, kad visi atsakingi, pilietiškai, t.y. bendras mūsų visuomenės išgyvenimo galimybes suvokiantys ir laisvai mąstantys, žmonės supras šių siūlymų svarbą jų pačių likimui, parems juos ir visais jiemis įmanomais būdais prisidės prie to, kad jie neatidėliojant būtų pradėti įgyvendinti.

Regimantas Adomaitis, kino ir teatro aktorius

Vytautas Bakas, Pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas

Elona Balčiūnaitė, Stokholmo universiteto studentė

Prof. Rimantas Benetis, kardiochirurgas

Vytautas Bubnys, rašytojas

Kęstutis Čilinskas, teisininkas

Juozas Ivanauskas, žurnalistas

Doc.dr. Jonas Jasaitis, JDJ Savivaldos komiteto pirmininkas

Česlovas Jezerskas, atsargos brigados generolas

Dr. Gina Kavaliūnaitė, filologė, mokslo darbuotoja

Akademikas Antanas Kudzys

Doc. Aušra Maldeikienė, ekonomistė

Manifestas geras o toliau?

Trečiadienis, 24 Vasaris 2010 20:57 -

Edita Milaševičiūtė, rašytoja

Prof. habil. dr. Gediminas Merkys, KTU Katedros vedėjas

Rasa Pangonienė, žurnalistė

Dr. Gediminas Petrauskas, energetikos ekspertas

Prof. Saulius Sondeckis, dirigentas, tarptautinių žiuri narys

Dr. Krescencijus Stoškus, Lietuvos kultūros kongreso tarybos pirmininkas